



בבית הדין הצבאי לערעורים

בפני :

אלוף דורון פיילס - הנשיא

אל"ם ארז פורת - שופט

אל"ם יונתן יערי - שופט

בעניין :

התובע הצבאי הראשי – המערער (ע"י ב"כ, סרן קרן נחמן)

נ ג ד

ח/XXX רב"ט מ' א' – המשיבה (ע"י ב"כ, עו"ד גבי שמואל)

ערעור על פסק דין של בית הדין הצבאי המחוזי במחוז שיפוטי חיל הים שניתן בתיק ח"י (מחוזי) 102/15 (סא"ל טלי פריד – אב"ד; רס"ן רונן גלמן – שופט; סרן רונן אסולין – שופט) ביום 19.5.2016. הערעור (קולת העונש) התקבל חלקית.

פ ס ק - ד י נ

1. המשיבה, רב"ט מ' א', הורשעה בבית הדין המחוזי, על-פי הודאתה, בשתיים עשרה עבירות גניבה, לפי סעיפים 384 ו-383(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977. כעולה מגזר דינה של הערכאה קמא, המשיבה גנבה שישה עשר מכשירי טלפון סלולארי מתוך כוורת טלפונים בבסיס היחידה, ובאחד המקרים גנבה מכשיר שהונח בפרגולה מול חדר הדיונים ביחידה. סדרת הגניבות התפרשה לאורך כשנה, החל בסמוך לאחר גיוסה, ועד לרגע תפיסתה, כשבחזקתה המכשיר האחרון שגנבה. את המכשירים הגנובים מכרה המשיבה לחנויות סלולאר, בתמורה לסכומים בני מאות שקלים, מלבד שני מכשירים – המכשיר שאיתו נתפסה ומכשיר נוסף שהיה בידי בן זוגה – אשר

הוחזרו לבעליהם. בית הדין קמא גזר על המשיבה שישה חודשי מאסר בפועל, ארבעה חודשי מאסר על תנאי למשך שלוש שנים, לבל תעבור כל עבירה שעניינה שליחת יד ברכוש הזולת, הורדה לדרגת טוראי, ופיצויים לארבעה מהמתלוננים, בסך 2,000 ש"ח לכל אחד מהם. התביעה משיגה על קולת העונש.

2. בגזר דינה עמדה הערכאה קמא על הערכים המוגנים הניצבים ביסודן של העבירות שבהן הורשעה המשיבה. הערכאה קמא עמדה על כך שמעשיה של המשיבה פגעו פגיעה של ממש בזכות הקניין, שכן מעבר לערכו הכספי של המכשיר הסלולארי, המכשיר אוגר בחובו מידע אישי רב, לעיתים בעל ערך סנטימנטלי, שפעמים רבות אינו ניתן לאחזור. כן נקבע, כי מעשיה של המשיבה פגעו במרקם החיים ביחידה, בערך הרעות, וביחסי האמון שבין החיילים ביחידה. לאחר שהתייחסה לנסיבות המחמירות, אשר מחייבות, לדידה, תגובה עונשית ממשית, הדגישה הערכאה קמא, כי אין מדובר במעידה חד פעמית, אלא שהמשיבה "הפכה את הגניבה לדפוס פעולה, מקור פרנסה... לאורך תקופה ארוכה, עד כדי שהפכה את מעשי הגניבה הרבים למעין 'עסק עברייני'... והיותה, עבור חנויות הסלולאר, 'ספקית מכשירים גנובים'".

3. לאחר בחינת הערכים המוגנים שנפגעו, הנסיבות המחמירות שבהן בוצעו העבירות ומדיניות הענישה הנהוגה, מצא בית הדין קמא כי מתחם העונש ההולם את העבירות שבהן הורשעה המשיבה הוא מאסר ממשי בין חמישה לשמונה חודשים. הערכאה קמא לא ראתה לנכון לסטות ממתחם העונש ההולם שקבעה, בגין שיקולי שיקום, לאור העובדה כי המשיבה לא הציגה תוכנית שיקומית או טיפולית.

4. בעת גזירת העונש בתוך המתחם שנקבע, ראה בית הדין קמא לנגד עיניו את שיתוף הפעולה של המשיבה בחקירה ואת הודאתה באשמה, ככאלה המבטאים נטילת אחריות וחרטה. הערכאה קמא נתנה דעתה גם לשירותה התקין של המשיבה ביחידתה החדשה מזה כחצי שנה, ולמעמדה, כחיילת בודדה אשר מקיימת את עצמה ללא תמיכה כלכלית ממאן דהוא. לפיכך, השית בית הדין קמא על המשיבה עונשים כמפורט לעיל.

5. התביעה הצבאית ערערה על קולת העונש שנגזר על המשיבה. בערעורה, עמדה התביעה הצבאית על החומרה היתרה שנובעת מגניבה של מכשיר טלפון סלולארי, אשר שונה מגניבה של כסף או חפץ אחר. נטען, כי גניבת טלפון סלולארי עלולה לגרום לקורבן בין היתר תופעות של אי שקט ודחק. כן, נטען, כי גניבת המכשיר מהווה חדירה למתחם הפרטי ביותר של האדם. לטענת התביעה, ניצלה המשיבה את העובדה כי שירתה בבסיס של יחידה מובחרת, שבו מתקיימים לרוב דיונים ברמת סיווג גבוהה, שהכניסה אליהם עם מכשיר טלפון אסורה. משכך, טענה התביעה, כי מעשיה של המשיבה פגעו "ביתר שאת בערכי צה"ל, שכן היקפם ואופן ביצועם התאפשר אך בשל

היותה חיילת ביחידה בה שירתה". עוד נטען, כי מעשיה של המשיבה פגעו "בערך בטחון המידע", ובית הדין קמא שגה כאשר לא התייחס לכך. נטען, כי בעידן הדיגיטלי כל מכשיר טלפון "חכם" עלול לשמש כמכשיר האזנה וציתות. בשל כך, נטען, כי הוצאת המכשירים הרגישים מהיחידה ומכירתם לחנויות פרטיות, יצרה סיכון גבוה לדליפת מידע ובכך סיכנה את הצבא כולו. התביעה הדגישה את השיטתיות שבמעשי המשיבה – נטען, כי היא פעלה כחלק מתוכנית עבריינית שיטתית וכמעט ממוסדת, שהניבה לה תמורה כספית מיידית. נוכח כל אלה, לעמדת התביעה, גבולות מתחם הענישה, כפי שנקבעו על-ידי הערכאה קמא, מקלים עם המשיבה באופן בלתי מידתי. עוד נטען, כי עקרון ההלימה ועקרון הרתעתה האישית והרתעת הרבים, מחייבים כי רכיב הכליאה ישתרע על פני תקופה ארוכה, בצירוף פיצויים משמעותיים, לכלל המתלוננים, וקנס כספי. עוד טענה התביעה, כי לא ניתן היה להסיק, כפי שהסיק בית הדין קמא, כי המשיבה הביעה חרטה כנה. נטען, כי המשיבה לא העידה בפני בית הדין קמא, לא מסרה כל מניע למעשיה ואף לא הציגה ראיות לעובדה כי אינה נתמכת כלכלית. מעבר לזאת, נטען, כי עולה מאמרתה של המשיבה, כי התמורה מהמכשירים הגנובים, לא נועדה לצרכי מחייה בסיסיים, אלא למותרות – "הכסף הספיק לי לסופ"ש, הייתי במועדון עם חברות אכלתי בחוץ... אני לא אוכלת בבית החייל אני רק קונה אוכל בחוץ". לאור האמור, טענה התביעה, כי לא היה בנסיבותיה האישיות של המשיבה כדי להביא להקלה בעונשה.

6. ההגנה עתרה לדחיית הערעור. נטען, כי בית הדין קמא לא שגה בעת גזירת דינו, וכי בחן בצורה רצינית ומעמיקה את מכלול השיקולים. לטענת ההגנה, לפי הפסיקה שעליה הסתמכה התביעה, "...מתחם הענישה שנקבע בבית הדין קמא הוא מתחם ענישה מחמיר". ההגנה ביקשה לדחות אף את בקשת התביעה, להחמיר ברכיב הפיצויים. לטענתה, אם מי מהמתלוננים טוען לנזק כספי גבוה יותר, פתוחה בפניו הדרך להגשת תביעה בהליך אזרחי. לבסוף, ביקשה ההגנה להתחשב בנסיבותיה האישיות החריגות של המשיבה.

דיון והכרעה

7. במעשיה של המשיבה טמונים היבטי חומרה רבים. לא אחת עמד בית-דין זה על חומרת מעשיהם של חיילים הגונבים מכשירים סלולאריים מחבריהם, המשרתים עמם. נקבע כי –

"מעשי גניבת מכשיר טלפון סלולארי רבו לאחרונה, במדינה וגם בתוככי הצבא. מדובר במכשירים קטנים שנוחים להיגנב, ערכם רב ואצורים בהם פרטים אישיים רבים. בצד הפסול והכיעור שבדבקים תמיד במעשים כאלה, נודעת להם חומרה מיוחדת כשנעשים הם בין חיילים, בתוככי יחידות

צבאיות. אז פוגעים הם גם בערכי הרעות והאמון ההדדי שצריכים לשרור בין חיילים המשרתים בכפיפה אחת ומערערים את תחושת הביטחון של חיילים לגבי רכושם האישי ופרטיותם... (ע/107/13 **התובע הצבאי הראשי נ' רב"ט דוברובולסקי** (2013), ראו גם: ע/91/13 **סמל ביוס נ' התובע הצבאי הראשי** (2013), ע/3/13 **סמל פרנסס נ' התובע הצבאי הראשי** (2013)).

מעשי המשיבה נעשו תוך ניצול תנאי שגרת החיים ביחידה הצבאית, ופגעו, למעשה, באמון ההדדי השורר בין המשרתים בצוותא ביחידה. ניתן ללמוד על כך מהתייחסותו של אחד המתלוננים, קצין מילואים ביחידה, שמסר כי –

"בשעות הבוקר הגעתי לדיון שנערך בחדר הדיונים הגדול של הבסיס... בהגעתי אל המקום הלכתי לשים את הטלפון בכוורת... ומיד לאחר מכן עלתה בי המחשבה כי זו החלטה לא נכונה לשים את הטלפון בתא זה, מהסיבה שלא ניתן לנעול בגלל שהמנעולים נהרסו. החלטתי שאני שם את הטלפון מעל הכוורת במקום מעט נסתר יותר כי עלתה בי המחשבה שתתבצע גנבה במהלך השיחה. יש להגיד שבאותה תקופה התבצעו גנבות רבות בבסיס" (ת/3).

המשיבה שרתה, כאמור, בבסיס יחידה מובחרת, אשר אנשיה נחשפים למידע מסווג ורגיש במיוחד. המשיבה הוציאה מרשות משרתי היחידה מכשירים סלולאריים שאצור בהם מידע רב – אנשי קשר ותכתובות אשר "עדיף ש... לא יגיעו אל האנשים הלא נכונים" (ראו ת/3). מידע בעל ערך אשר אם יגיע לידי גורמים עוינים, עלול לפגוע בצבא"ל בזמן שגרה ובעת חירום, לחשוף נקודות תורפה ובכך להעניק לאויב יתרון בקרב ובמערכה הבאה. גניבת המכשירים הסלולאריים התאפשרה בשל נכונותם של חיילי היחידה לקיים את ההוראות החלות עליהם ולהימנע מהכנסת מכשירים סלולאריים לדיונים. המשיבה גנבה, כאמור, את המכשירים באופן **שיטתי**, בדפוס פעולה שניצל את **הכרותה** עם הסדרים ביחידה ואת **גישתה** למכשירים.

8. כאמור, למרבה הצער, רבו לאחרונה המקרים שבהם נגנבים מכשירים סלולאריים בתוך המסגרת הצבאית. בבואנו לבחון את מתחם העונש ההולם, סקרנו את פסקי הדין המרכזיים שניתנו על-ידי בית-דין זה בעבירה שעניינה גניבת מכשירי טלפון ניידים מחיילים (ע/51/15 **סמל בנזרי נ' התובע הצבאי הראשי** (2016), ע/29/16 **סגן סוויסה נ' התובע הצבאי הראשי** (2016), ע/3/13 **סמל פרנסס נ' התובע הצבאי הראשי** (2013), ע/84/12 **רב"ט שמעון נ' התובע הצבאי הראשי** (2012), ע/91/13 **סמל ביוס נ' התובע הצבאי הראשי** (2013)). בית הדין עמד באותן הפרשות על החומרה הרבה הנובעת ממעשים אלה, והטיל עונשי מאסר על גונבי מכשירים סלולאריים מחבריהם ליחידה, בהתאם לנסיבות אותם המקרים. אולם נסיבות המקרה הנדון שונות וחמורות מנסיבות המקרים שהובאו לעיל. בענייננו, אין מדובר במעידה חד

פעמית, אלא **בשורה** של גניבות, שנפרסו על פני תקופה בת **כשנה**. המשיבה גנבה שישה-עשר מכשירים, באופן שיטתי ומתוכנן, תוך ניצול גישתה למכשירים ותוך מעילה באמון שניתן בה. לפיכך, מתחם העונש שנקבע בערכאה קמא, אינו מבטא את מלוא היקף הפרשה ואת מכלול היבטי החומרה שבה, באופן המצדיק התערבותנו. מצאנו, כי מתחם העונש ההולם את מעשיה של המשיבה, נע בין שבעה לשניים עשר חודשי מאסר בפועל.

9. כפי שנקבע בערכאה קמא, המשיבה לא הציגה תוכנית שיקומית או טיפולית ועל כן לא ניתן להצביע על שיקולי שיקום, שבגינם ראוי לסטות ממתחם העונש ההולם. כמו כן, לא ניתן לייחס למשיבה חרטה. המשיבה בחרה שלא להעיד בפני בית הדין קמא ולא מסרה כל מניע למעשיה. המשיבה הודתה בחקירה כי "הכסף הספיק לי לסופ"ש, הייתי במועדון עם חברות אכלתי בחוץ... אני לא אוכלת בבית החייל אני רק קונה אוכל בחוץ" וכי "כשיש לי [כסף – בית הדין הצבאי לערעורים] אני רוצה לבזבז ולבזבז". המשיבה לא הביאה ראיות למצבה הכלכלי ולטענה כי אינה נתמכת כלכלית. עם זאת, מסרה המשיבה בחקירתה כי "אני חיילת בודדה... מהצבא אני מקבלת 100 ש"ח בחודש... בנוסף לכך אני עובדת במלצרות... אמא שלי משלמת לי על הפלאפון... כמה אפשר להיות תלויה בחבר שלי, הוא מביא לי כסף". משכך, הטענה שלפיה מעשיה בוצעו רק מתוך מצוקה כלכלית, אינה יכולה לעמוד. נוכח האמור מצאנו לקבל את ערעור התביעה בכל הנוגע לרכיב המאסר בפועל. רכיב המאסר בפועל שנגזר על המשיבה יועמד על תשעה (9) חודשי מאסר בפועל.

10. מתוך שאין דרכה של ערכאה זו למצות את כל חומרת הדין עת מתקבל ערעור התביעה על מידת העונש, ראינו שלא להטיל על המשיבה קנס ולא להחמיר ברכיב הפיצויים.

11. לפיכך, ערעור התביעה מתקבל חלקית. המשיבה תרצה עונש של תשעה חודשי מאסר בפועל. אין שינוי ביתר רכיבי הענישה, שהוטלו על-ידי בית הדין המחוזי.

ניתן והודע היום, י"ז באלול התשע"ו, 20 בספטמבר 2016, בפומבי ובמעמד הצדדים.

			הנשיא	שופט	שופט
חתימת המגיה:					
תאריך:					
למקור	נאמן	העתק			
מכני	קורל	סגן			
הדין	בית	קצינת			